

Frå terskel til oversikt

- frå B1 til B2 -

Nytt frå Vox

- Norskprøve nivå B1-B2 f.o.m. desember 2015
 - frittstående ferdigheitsprøve
 - *Test i norsk – høgare nivå* (Bergenstesten)
- Nivå B2, skriftleg og munnleg, gir grunnlag for opptak til høgare utdanning

Kommunen sin plikt

- Kommunen skal gi opplæring opp til nivå B2 dersom deltakaren kan nå dette nivået i løpet av dei pliktfesta 600 timane.
- Berre for spor 3?
 - Tilpassa opplæring og individuell plan
 - Frå B1 til B2 på 600 timer – i fokus allereie frå A1
 - Mål: at deltakaren kjem så langt som mogleg innanfor rammen på 600 timar
- Nettbaserte tenester – eit alternativ for kommunar som ikkje har moglegheit til å tilby opplæring opp til dette nivået.

Etter 1. september:

- Nettkurs, utvida til også å omfatte B1-B2-eksempel
- Intern-DVD for lærarane
- Eksempel-DVD for deltakarane
- Vurderingskriterium munnleg og skriftleg på nett
- Materiell for eigenvurdering mot B1-B2-prøva
- Eksempelprøve nynorsk
- Informasjon på www.vox.no

Eg kjem til å snakke om:

- Nivået B2 i høve til B1 (deskriptivt og normativt, domene og ferdigheter)
- Munnleg og skriftleg – og om å øve på argumentasjon
- Vokabular – inndeling, øving, idiom
- Grammatikk: Kva då?

Summeoppgave

- **Les tekstane og snakk saman:**
 - Hva er skilnaden mellom B1 og B2?
- **Tenk på:**
 - Ortografi og morfologi
 - Tekstoppbygging
 - Vokabular og idiomatikk

På midten av bildet ser jeg et tog og en **man** som er på vei inn på toget og en **man** som ser på klokka **sin** med **en blått** koffert. Han ser ut **at** han venter på noen. En **gamle** kvinne med koffert og stakk. Hun har en **ryggsek** og **ski utstyr**. På høyre side av **bilde** ser jeg en dame og en gutt. **Dammen** ser ut sint og **pekke** på mannen. På venstre bilde ser jeg ei **jenta** som er glad å se på pappaen sin. Jeg ser også **ei** butikk som selger pølse på 10 kr.

BLÅTT = grammatiske feil

RØDT = ortografiske feil, altså rene skrivefeil.

UNDERSTREK = noe mangler eller det er feil ordbruk eller feil syntaks (noe er kort og godt feil med setningene)

Å bo i Norge om vinteren er ikke lett. Det er vanskelig fordi at jeg kom på et **landet** som er varmt og ikke **vinter årstid**. Jeg er ikke vant å ta på **skjukk** jakke, lue og hansker eller. Vi er vant å ha på **seg** veldig **lett klærne** som er t-**shjorte** og kort bukse. Å bo i Norge i vinteren er det **spennede** også fordi jeg opplever mange **forkjellige** ting for eksempel å gå på ski, å **akke** sammen med vennene mine. Jeg synes også at det er vanskelig når du venter lenge på bussen eller t-banen. Det er mange ganger jeg opplever at toget og bussen er forsinket. Det er også mørkt og **skjedelig** når det er vinter fordi når jeg jobber på kvelden kl. 15.00-22.30 hele dagen er mørk og trist for meg. Jeg kan **sier** fra at Norge er et land som er vakkert og fint å bo om vinteren. Det er mange steder du kan **lærer** å gå på ski og **akke**. Et **landet** som er populært på **vinter sport** og **manger** turister som besøker Norge på grunn av det. Jeg er takknemlig for at jeg opplever hvordan å bo er i Norge om vinteren.

I dag pågår **en** stor diskusjon om hjemmelekser. Det finnes forskjellige meninger. Hjemmelekser skaper store forskjeller mellom elevene, hevder noen. Andre synes det er viktig å bevare hjemmeleksene for å komme gjennom pensum, mens noen synes at skolen må tilby leksehjelp til **elevene** som har **behov** for det. For å svare **til** spørsmålet "bør hjemmeleksene fjernes", må man vurdere alle sider av saken.

Det er sant at hjemmelekser kan skape forskjeller mellom elevene. Alle elever har **en** **anderledes** bakgrunn. Foreldrene spiller en viktig rolle. Det er mange foreldre som har **høyre** utdanning og **kompetansen** til å hjelpe barna sine med leksene. Disse **foreldre** er interessert i å følge med hva barna **sine** lærer på skolen. På den andre siden finnes det foreldre som ikke har den kompetansen som kreves **til** å hjelpe barna sine. Mange synes også at hjemmeleksene bør fjernes ikke bare fordi de skaper forskjeller mellom elevene, men også fordi barna mister mye av sin fritid. De mener at barna ikke får muligheten til å koble av etter en lang dag på skolen. Barna fortsetter å være på skolen mens de er hjemme, hevder noen. Andre tenker at hjemmeleksene bør beholdes på grunn av at det er viktig å komme gjennom pensum.

Min mening er at en del hjemmelekser bør bevares. Det er greit å ha lekser **men** på en **mer** smart og **pedagogisk** måte. Skolen og lærerne bør redusere leksene. Barna **skulle** ikke få lekser bare for å ha noe å gjøre hjemme. Jeg mener at barna kan få lekser om ting som er viktige å øve på. Dessuten er det en god ide at skolen tilbyr leksehjelp eller leksetid i skoletiden. For eksempel **på** de siste to timer **er** på skolen. På den måten kan alle elevene få adgang til den samme **ressursperson**, læreren, og de samme hjelpemidlene. Altså kan vi unngå **skape** forskjeller mellom de sterke og de svake elevene. I tillegg kan barna bruke tiden hjemme **for** å **slape** av og gjøre noe **kreativ** med familie og venner.

Det er viktig å holde balansen, synes jeg. Barna kan få lekser som kan hjelpe **de** **øve** og forstå noen ting som er viktige. Barna kan gjøre det på skolen mens de får hjelp fra den samme **person**, læreren. Det er **mest viktig** å unngå diskriminering enn å tenke på pensum eller karakterer. Samtidig kan vi hjelpe barna **utvikle seg** på en kreativ måte utenfor skolen i stedet for å legge press på **de** med skolelekser.

Akseptable feil B1, men ikkje på B2

Verb

jeg kan sier, du kan lærer, jeg foreslå at

Substantiv, adjektiv og pronomer

ei jenta, på et landet, et landet, av bilde ser jeg ...,
et blått koffert, en gamle kvinne, lett klærne, manger turister,
som selger pølse på 10 kr, ei butikk, klokka sin, vi er vant til å
ha på seg

Tekstbinding B2

Det er viktig at bussene går like ofte som før. Området er ganske langt fra byen **og** det er bare en buss som kommer **her**. **Dessuten** ligger Kringlebotn ganske høyt på fjellet, og **derfor** det er vanskelig å gå eller sykle. Alle som bor **her** har jobber i forskjellige steder. **Det betyr at** å ligge ned bussrutene vil gjøre det vanskelig å gå eller komme hjem fra jobb, **særlig** hvis man må bruke andre bussruter også. **Sist, men ikke minst** ikke alle har bil som kan bruke i stedet for bussen.

Tekstbinding B2, forts.

Jeg mener at barna kan få lekser om ting som er viktige å øve på. **Dessuten** er det en god ide at skolen tilbyr leksehjelp eller leksetid i skoletiden. **For eksempel** på de siste to timer på skolen. **På den måten** kan alle elevene få adgang til den samme ressursperson, læreren, og de samme hjelpemidlene. **Altså** kan vi unngå skape forskjeller mellom de sterke og de svake elevene. **I tillegg** kan barna bruke tiden hjemme for å slape av og gjøre noe kreativ med familie og venner.

Tekstbinding B2, forts.

Det er sant at hjemmelekser kan skape forskjeller mellom **elevene**. Alle **elever** har en anderledes bakgrunn. **Foreldrene** spiller en viktig rolle. Det er **mange foreldre** som har høyre utdanning og kompetansen til å hjelpe **barna sine** med leksene. **Disse foreldre** er interessert i å følge med hva **barna sine** lærer på skolen. På den andre siden finnes det **foreldre** som ikke har den kompetansen som kreves til å hjelpe **barna sine**.

B1 binding

Å bo i Norge om vinteren er ikke lett. Det er vanskelig fordi at jeg kom på et landet som er varmt og ikke vinter årstid. Jeg er ikke vant å ta på skjukk jakke, lue og hansker eller. Vi er vant å ha på seg veldig lett klærne som er t-shjorte og kort bukse. / Å bo i Norge i vinteren er det spennede også fordi jeg opplever mange forkjellige ting for eksempel å gå på ski, å akke sammen med vennene mine. / Jeg synes også at det er vanskelig når du venter lenge på bussen eller t-banen. Det er mange ganger jeg opplever at toget og bussen er forsinket. / Det er også mørkt og skjedelig når det er vinter fordi når jeg jobber på kvelden kl. 15.00-22.30 hele dagen er mørk og trist for meg. / Jeg kan sier fra at Norge er et land som er vakkert og fint å bo om vinteren. Det er mange steder du kan lærer å gå på ski og akke. Et landet som er populært på vinter sport og manger turister som besøker Norge på grunn av det. / Jeg er takknemlig for at jeg opplever hvordan å bo er i Norge om vinteren.

Vokabular/idiomatikk B2 - tekst 1

Hei

jeg bor på XX. Nyllig **fikk** vi som bor i nærmiljøet **beskjed** at dere vil **legge ned noen av bussrutene**. Vi mener at det er noe ubehaglig for oss som bruker buss hver dag.

Det er viktig at bussene går like ofte som før. Området er ganske langt fra byen og det er bare en buss som kommer her. Dessuten ligger Kringlebotn ganske høyt på fjellet, og derfor det er vanskelig å gå eller sykle. **Alle som bor her** har jobber i forskjellige steder. **Det betyr at** å ligge ned bussrutene vil gjøre det vanskelig å gå eller komme hjem fra jobb, særlig hvis man må bruke andre busstruter også. **Sist, men ikke minst** ikke alle har bil som kan bruke **i stedet for** bussen.

Vi **ber** dere **om** å bevare alle rutene.

Mvh

vi som bor på XX

Idiomatikk B2 – tekst 2

B Lekser

I dag **pågår en stor diskusjon** om hjemmelekser. Det finnes forskjellige meninger. Hjemmelekser skaper store forskjeller mellom elevene, hevder noen. Andre synes det er viktig å bevare hjemmeleksene **for å komme gjennom pensum**, mens noen synes at skolen **må tilby leksehjelp til** elevene som har **behøv for det**. For å svare til spørsmålet "bør hjemmeleksene fjernes", må man vurdere alle sider av saken.

Det er sant at hjemmelekser kan skape forskjeller mellom elevene. Alle elever har en anderledes bakgrunn. Foreldrene **spiller en viktig rolle**. Det er mange foreldre som har høyre utdanning **og kompetansen til å hjelpe** barna sine med leksene. Disse foreldre er **interessert i å følge med hva** barna sine lærer på skolen. På den andre siden **finnes det** foreldre som ikke har **den kompetansen som kreves til** å hjelpe barna sine. Mange synes også at hjemmeleksene **bør fjernes** ikke bare fordi **de skaper forskjeller** mellom elevene, men også fordi barna mister mye av sin fritid. De mener at barna ikke **får muligheten til å koble av etter en lang dag på skolen**. Barna fortsetter å være på skolen mens de er hjemme, hevder noen. Andre tenker at hjemmeleksene bør beholdes på grunn av at det er viktig å komme gjennom pensum.

Min mening er at en del hjemmelekser bør bevares. Det er **greit å ha** lekser men på en mer smart og pedagogisk måte. Skolen og lærerne bør redusere leksene. Barna skulle ikke få lekser **bare for å ha noe å gjøre** hjemme. Jeg mener at barna kan **få lekser om ting som er viktige å øve på**. Dessuten er **det en god ide at skolen tilbyr leksehjelp** eller leksetid i skoletiden. For eksempel på de siste to timer på skolen. På den måten kan alle elevene **få adgang til** den samme ressursperson, læreren, og de samme hjelpemidlene. Altså kan vi **unngå skape forskjeller** mellom de sterke og de svake elevene. **I tillegg** kan barna **bruke tiden hjemme for å slape av og gjøre noe kreativ med familie og venner**.

Det er **viktig å holde balansen**, synes jeg. Barna kan få lekser som kan hjelpe de øve og forstå noen ting som er viktige. Barna kan gjøre det på skolen mens de får hjelp fra den samme person, læreren. Det er mest **viktig å unngå diskriminering** enn **å tenke på** pensum eller karakterer. Samtidig kan vi **hjelpe barna utvikle seg på en kreativ måte utenfor skolen i stedet for å legge press på de med skolelekser**.

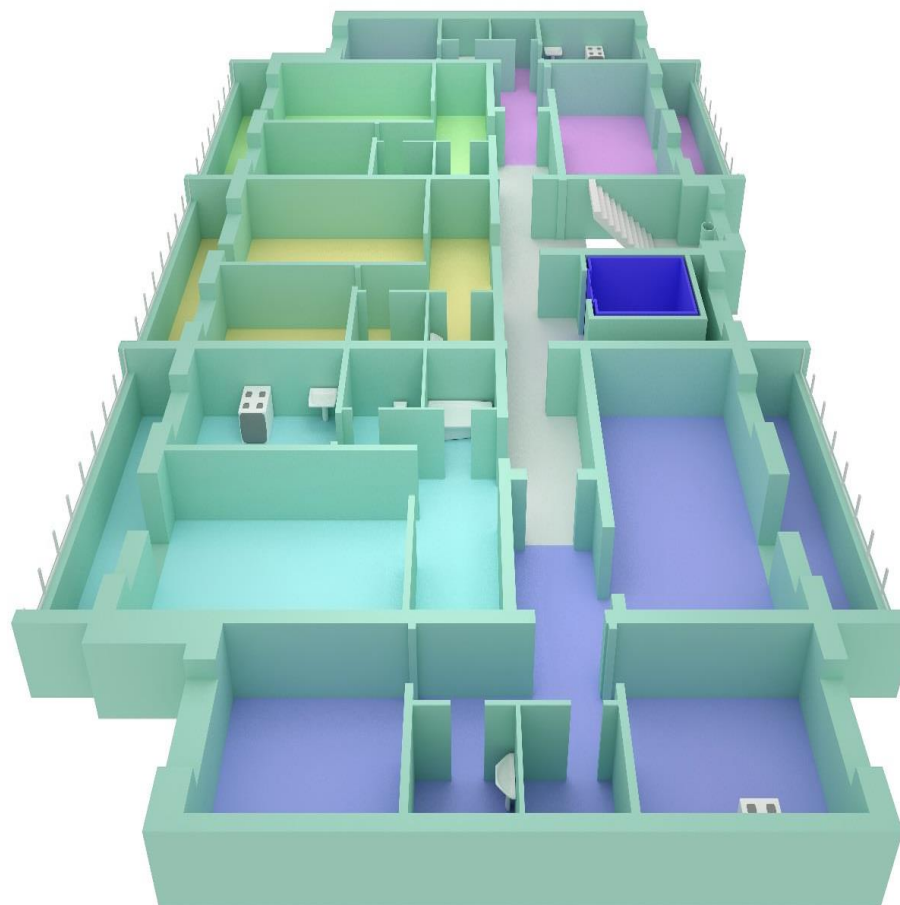
Spesifikke trekk ved B2

«Nivå B2 karakteriserer en språkbruker som ikke bare har tilstrekkelige språklige ressurser til å mestre dagliglivets utfordringer, men som også kan hevde seg, og kan hevde seg godt, blant annet gjennom evne til å gjøre rede for og underbygge synspunkter og argumentere for en sak. Nivået kjennetegnes også av en stor grad av språklig bevissthet; innlærere på dette nivået er ofte klare over sine språklige mangler og svakheter og vil ofte kunne rette opp feil selv.»

Carlsen 2012: 21 (Norsk profil)

Frå B1 til B2 – sjølvstendig nivå

B1	B2
Språkbruken er kommunikativ.	Språkbruken er kommunikativ, men språkbrukaren kan i tillegg gi nyanserte og presise skildringar.
Den eigenproduserte teksten er enkel, men samanhengande.	Den eigenproduserte teksten er klar, detaljert og sakleg med relativt høyt grad av presisjon, og han viser at språkbrukaren kan argumentere for eige syn på ei sak.
Språkbrukaren kan oppfatte hovudinnhaldet og spesifikke detaljar i enkel informasjon når det blir snakka relativt sakte og tydeleg.	Språkbrukaren kan følge framstillingar med komplekse argumentasjonsrekker viss emnet er relativt kjent og overgangen mellom punkta blir markert.
Språkbrukaren kan snakke samanhengande på ein forståeleg måte.	Språkbrukaren kan snakke samanhengande i eit ganske jevnt tempo (relativt uanstrengt).
Språkbrukaren meistrar relativt godt ein del frekvente mønster.	Språkbrukaren har relativt god grammatisk kontroll og kan gjere sjølvkorrigeringar.

«Eit nivå er eit område, ikkje eit punkt»

Deltakaren

- Opplæring utan vekt på det formelle på A1 og A2: kan det bli ein hemske på B2?
 - Med utgangspunkt i deltakarane sine *føresetnadar* – men kva med *ønske* og *behov*?
 - Individuelle faktorar: alder, kjønn, utdanningsbakgrunn, andre språk (lært eller tilegna; framandspråk eller andrespråk), morsmålsbakgrunn, motivasjon, haldningar
-

Lytte:

Forstå normert talespråk i detalj
Hovudinnhaldet i informasjon om allmenne og faglege emne
Framstillingar med komplekse argumentasjonsrekker viss emnet er kjent og overgangen mellom punkta blir markerte
Forelesing, foredrag og rapportar (akademiske framstillingar)
Norske filmar
Dialektar
Nyhende- og aktualitetsprogram

Snakke:

Vidt spekter av emne (eigen interesse)
Nyanserte og presise skildringar
Presentere ei sak og argumentere for eige syn på saka
Utforme og utdjupe eit argument og underbygge synspunkt
Presise instruksjonar
Klare, førebudde innlegg

Læreplanen B2

Samtale:

Mange tema med flyt og spontanitet
Tilpasse språket til situasjonen
Forstå i detalj
Delta aktivt i diskusjonar, gjere greie for eigne synspunkt, argumentere på ein nyansert måte
Kommentere innspill, vurdere, gi respons
Aktiv i uformell samtale
Understreke kjensler og den personlige tydinga av hendingar og opplevingar

Lese:

Sjølvstendige og hensiktsmessige lesestrategiar
Skumlesing
Stort aktivt ordforråd for lesing, men kan ha vansker med idiomatiske uttrykk
Artiklar
Skjønnlitteratur
Bruk av avanserte søketeknikkar (internett)
Kunne bruke og vurdere kjelder

Skrive:

Detaljerte tekstar
Skrive tekstar med sakleg innhald og argumentere for eige syn
Samanfatte informasjon, vurdere og underbygge med eigne synspunkt, gi relevante eksempel og trekke konklusjonar
Samandrag
Skildre kjensler uttrykke den personlige tydinga av hendingar og opplevingar
Formidle erfaring og fagleg kompetanse til andre (forklare og skildre)
Digital presentasjon

Nyanserte og presise skildringar

Presentere ei sak og argumentere for eige syn på saka
Utforme og utdjupe eit argument og underbygge synspunkt

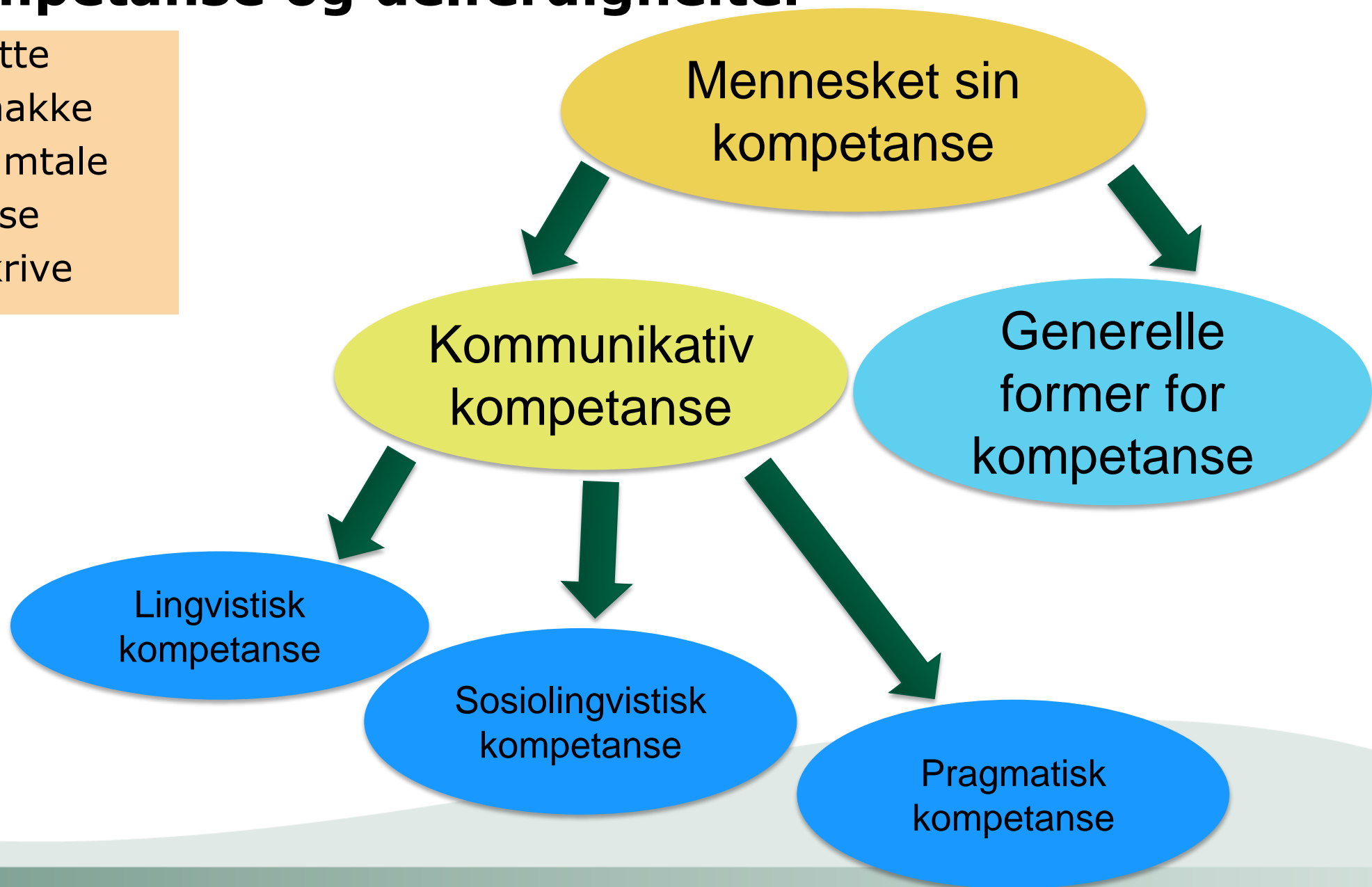
Detaljerte tekstar

Skrive tekstar med sakleg innhald og argumentere for eige syn
Samanfatte informasjon, vurdere og underbygge med eigne synspunkt, gi relevante eksempel og trekke konklusjonar

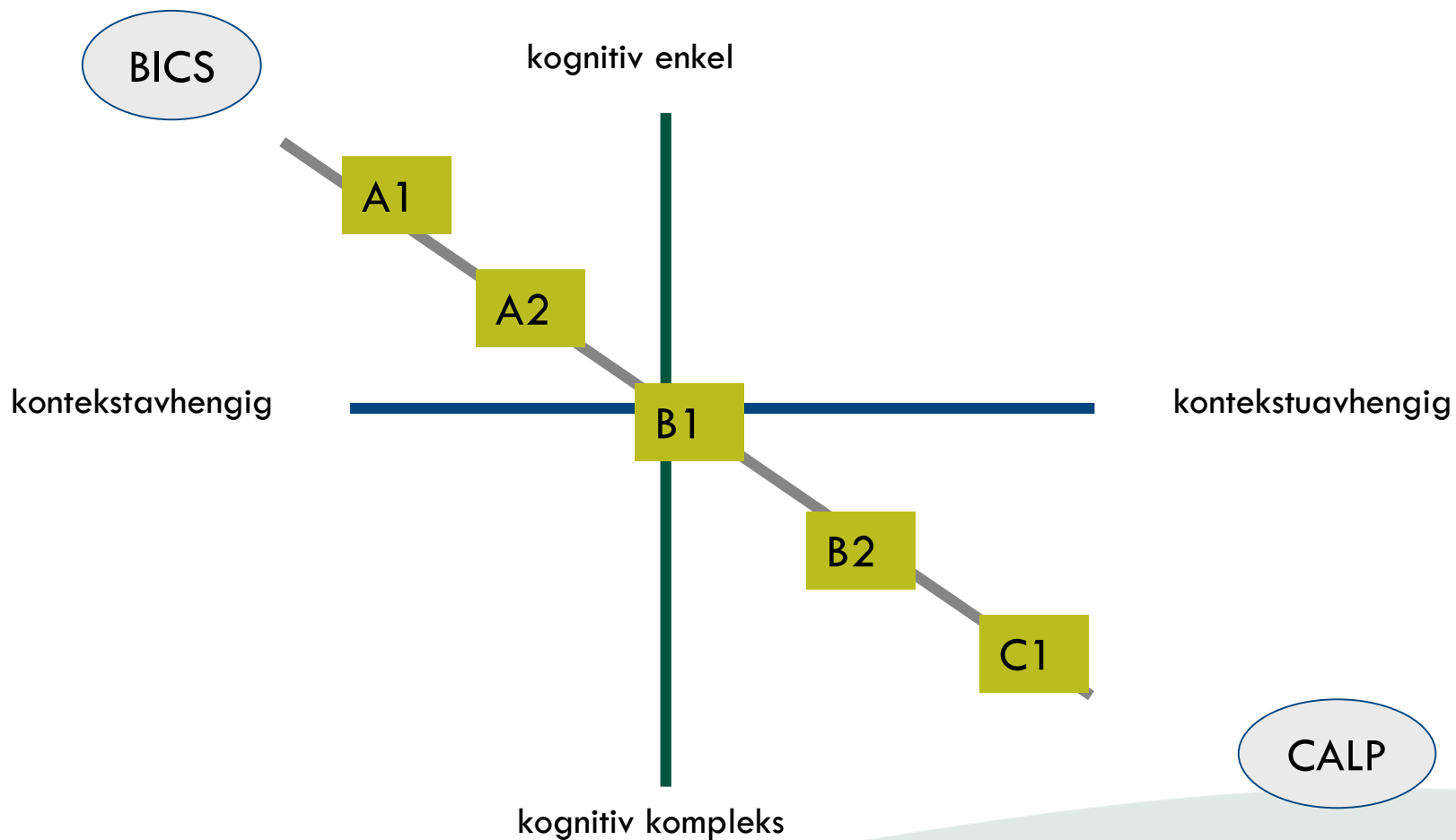
Delta aktivt i diskusjonar, gjere greie for eigne synspunkt, argumentere på ein nyansert måte
Kommentere innspill, vurdere, gi respons

Kompetanse og delferdigheter

- Lytte
- Snakke
- Samtale
- Lese
- Skrive

Akademisk språkbruk (Cummins)

Dagligliv-domenet

Nære omgivnader: familie, venner, naboar

- **Daglegdagse aktivitetar**
 - Utveksle meining
 - Bygge nære relasjonar
 - Uttrykke og bekrefte verdier
- **Språklege kjenneteikn**
 - Munnleg, uformelt
 - Språket varierer frå enkelt til komplisert og implisitt/kontekstavhengig
- **Vanlege teksttypar**
 - Mest munnlig: samtale
 - Men også eit mangfald av skriftlege tekstar (oppskrift, bruksretteleing, dagbok, brev, sms, melding, huskelapp...)

Det faglege/spesialiserte domenet

Skole, utdanning, ekspertise, yrke

Funksjon og kjenneteikn

- Klassifisere og systematisere kunnskap og erfaringar
- Definere, presisere, analysere
- Fag-terminologi
- Abstraksjon
- Både detaljkunnskap og større samanhengar

Teksttypar

- Fagtekstar
- Ulike sjanger med ulike kjenneteikn
 - artikkel
 - argumenterende tekst
 - formel
 - instruks
 - utgreiing
 - rapport
 - læreboktekst...

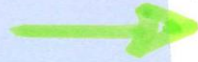
Refleksjonsdomenet/det kritiske domenet

Mangfald av tekstar + ei haldning til tekst

- Videreføring både av dagliglivet sitt domene og det spesialiserte domenet: her *drøftar* og *evaluerer* vi den kunnskapen vi får i dei to andre domena (Mary Macken-Horaricks)
- Språket som redskap for refleksjon
- «Kritisk literacy»: å kunne vurdere sjølvstendig, kunne gi motstand, stille kritiske spørsmål. Ikkje berre konsumere tekst (Gunther Kress)

3 Hvordan lever vi?

Her på berget - kap. 3

Et samfunn i oppløsning eller et paradis?

Hvordan lever vi egentlig her til lands? Gjennom mediene kan man noen ganger få inntrykk av at det norske samfunnet er i full oppløsning. Det snakkes om at menneskene er ensomme og har liten kontakt med hverandre. Barna går for lut og kaldt vann fordi foreldrene er opptatt med sin egen karriere og jobber altfor mye. Ungdommen har ingen normer og regler og oppfører seg som de vil. Mange lever sammen uten å være gift, og hvis de er gift, skiller de seg når hverdagen blir vanskelig. For ikke å snakke om de gamle! Ofte får man inntrykk av at de sitter ensomme og forlatt i en trist institusjon, glemt av familien.

På den andre siden omtales de nordiske landene ofte som de mest vellykkede samfunnene i verden, både sosialt og økonomisk. Flere ganger har FN kåret Norge til verdens beste land å bo i. Det FN vurderer, er «grad av menneskelig utvikling» i de landene som sammenlignes, og det blir lagt vekt på faktorer som inntektsnivå, utdanningsmuligheter og levealder.

Hva slags liv venter dem her i landet?

Samtale

Hvilke kriterier vil dere legge vekt på hvis dere skal vurdere hva som gjør et samfunn godt å leve i?

...sitat fra *Her på berget*

Kontroll: forståing

«[...] Det er en stor oppgave å oppdra et barn og det blir litt vanskelig i Norge fordi begge to foreldre har en likestilling som betyr at begge to er ut i arbeid, og så går barna **for lut og kaldt vann**. Derfor er mange barn i Norge bortskjemte og de gjør hva de vil.»

Munnleg som førebuing for skriftleg

Men eg snakkar jo
norsk kvar dag ...

Idrettens rolle: Bør masseidrett bli prioritert over eliteidrett?

Munnleg forarbeid: Kva for rolle spiller idrett i samfunnet? For den enkelte? Kva for status har idrettsfolk i samfunnet? Er det forskjellar frå land til land (og verdsdel) når det gjeld synet på idrett? Tener idrettsutøvarar for mykje?

Skriftleg forarbeid: Ordbank, disposisjon: innleiing, hovuddel, avslutning

Individuell skriving: Vel fokus for teksten. Overskrift: *Idrett.*

Vurdere tekstane i par: Er temaet presentert? Følgde du disposisjonen? Har teksten ein rød tråd? Innleiing og avslutning? Er noko uklart?

Søndagsoppe: Alle butikkar bør få halde opent på søndagar.

- Kva tenkjer du om forslaget om å la butikkane halde opent på søndagar?
- Vil det bety mykje for deg personleg viss vi får søndagsopne butikkar i Noreg?
- Kva trur du at det vil bety for **samfunnet**? Kva for **konsekvensar** ser du for deg at ei lovendring kan få?

Aktuelle stikkord: personleg fridom – fleksibilitet – etterspurnad – bestemme selv – tradisjonar – fritid – kviledag / helgedag – sekulært samfunn – avkopling – stress – søndagstur – shopping – fritt marked – statlege reguleringar – annleis dag /alle dagar blir like – press til å jobbe i helgene – barnepass – konkurranse – lønnsemd – tilbud til turistar – tilhøve i /erfaringar frå andre land

På den eine sida, på den andre sida...

Tilhengarar av søndagsope

- valgfríhet, kunne handle kva tid eg vil
- Lík konkurranse for alle

Motstandarar av søndagsope

- Alle dagar blir 'líke'
- Tílsette blir pressa til å jobbe i helgene – mindre valfrídom for dei
- Små butikkar blir utkonkurrerte av kjedene

Trene på argumentasjon

Trening i å finne argumentar for eller mot kva sak som helst:

- Kjønnskvotering: Fleire menn tilsette i barnehagar! Fleire kvinner i politiet/militæret!
- Vinmonopol-ordninga bør bli *fjerna*
- Eldre har det best på aldersheim
- Bensin bør bli dyrare

Trene på å skildre

- Fortel om ein ting eller ein person:
 - mobiltelefonen din
 - skoa dine
 - utdanningssystemet i heimlandet ditt
 - den perfekte ektefellen/ektefella
 - ein person du beundrar
 - daglegvarebutikken der du bruker å handle
 - fastlegen din
 - statsministeren
 - ...
- Fortel om ei handling, gi ei forklaring:
 - Korleis knytter du skolissene?
 - Korleis lagar du ein omelett?
 - Korleis kjøper du flybillettar på Internett?
 - ...

Førebudd munnleg presentasjon

A: Om ei sak eller ein person

- Skolesystemet i Noreg og i heimlandet
- Ein norsk forfattar/politikar/kunstnar/eventyrar ...
- Fortel om ein film du har sett

B: Om ein påstand/meiningsytring

- Bør pensjonsalderen bli heva til 70 år?
 - Bør butikkene ha opent på søndagar?
 - Bør alternativ behandling bli finansiert av det offentlege?
-

Oppgaver som kombinerer ulike ferdigheter:

- Gjenfortelle ein tekst, til dømes ein lyttetekst frå cd eller opplest tekst (kortprosa, eventyr, faktatekst, artikkel...)
- Samandrag / referat av ulike tekstar
- Oppsummere munnleg diskusjon: Skrive kort samandrag av diskusjonen etterpå, der dei viktigste synspunkta blir presenterte.
- Sang /dikt: Høyre sang eller dikt opplest/spilt, gjengi tema og sentrale ord, diskutere/vurdere innhold og form.
- Vokabular: Utfordre deltakarane sitt ordforråd: Velg ut ord frå ein gitt tekst og finn alternative uttrykksmåtar: omformuler, finn synonymmer.
- Ordsanking: <https://www.youtube.com/watch?v=Scxs7L0vhZ4>

Andre munnlege aktivitetar

- Lytting og målretta lytting
- Høgtlesing med og utan smarttelefon, fremføring, deklamering, løpediktat
- PBL (om alt!)
- Speed-dating, til dømes om tekstinnhald
- Case-øvelser: Snakk om... Du skal meine at ..., og her er nokon formuleringar ... (inspirert av suggestopedi)

Nei, det er eg absolutt ikkje samd i!

Men du må vel være einig i at ...?

Kva er det du seier?!

Du, det der synest eg er eit *dårlig* argument!

Både ja og nei. Som eg ser det, må vi og tenke på at ...

Eg har lese i avisa at ...

Kva meiner du med at "nokon seier at"? Kven er "nokon", eigentleg?

Tja, eg har ikkje tenkt så mykje på det, men ...

Steg for steg – skriftleg produksjon

- Frå innlegg til argumenterande og drøftande tekst
 - nøytral innleiing: presentasjon av saka (innleiinga skal kunne brukast både for og mot)
- Argumentet
 - å utvikle eit argument: Kva meiner du om saka? Kvifor? Har du nokre døme?
- Argumentasjonsteknikkar:
 - forklaringsord: derfor, på den måten, altså, forresten, dessutan, fordi ...
 - ekspertargument: undersøkingar viser at..., forskarane har komme fram til at ...,
 - fleirtallsargumentasjon: mange seier at..., mange land gjør sånn eller slik, nokon har hevda at ...
- Sortering av argument
- Avslutning (som ikkje treng å vere ein konklusjon)

Den skriftlige prosessen

- 1. og 2. versjon
- Modelltekstar – på ulike måtar (eksplisitt skriveundervisning) – og dekonstruksjon av tekstar
- Feilkonstruksjonar
- Skjematisk tilbakemelding
- Responsgrupper

”Anything goes?” – nei, ikkje på dette nivået. Også innhald er viktig i den forstand at: Er det enkelt å forstå argumentasjonen? Er det lett å følge resonnementane? Er eventuelle eksempel eller personlege erfaringar relevante?

Men sjølv sagt under mottoet: Eg er ueinig, men fremstillinga di er logisk, og eg kan følge ho.

Kollegarettleing

Oppbygging:

- Har teksten innleiing, hovuddel og avslutning/konklusjon?
- Er dei ulike delane passe lange i forhold til kvarandre?

Argument eller moment:

- Kor mange argument eller moment er med?
- Er teksten nyansert, det vil seie: Er både positive og negative sider ved problemstillinga tekne med? Blir teksten balansert?
- Er argumenta godt nok utbygde slik at det er greitt å forstå kva meninga er?
- Er det med nokre personlege erfaringar? Korleis passer ho/dei inn i teksten som heilskap?
- Blir konklusjonen logisk? Er det samanheng mellom hovuddel og avslutning?

Struktur	Tekst	Språklige trekk
<p>Øverskrift: Emne; utformet som en påstand eller et spørsmål</p> <p>Innlødning:</p> <ul style="list-style-type: none">• Introduksjon av temaet• Kort presentasjon av argumenter som skal utforskes i teksten <p>Hovedargument 1: Temasetning – innleder et avsnitt med et hovedargument</p> <p>Kommentarsetning – utdyper hovedargumentet som temasetningen løfter fram</p>	<p>Skal vi ha en leksefri skole?</p> <p>I media har det den siste tiden vært diskutert om vi skal ha en leksefri skole eller ikke. De fleste skoler gir imidlertid en viss mengde lekser til elevene. Noen hevder at lekser er nødvendig for at foreldrene skal få innsikt i barnas skolearbeid og at repetisjon er nødvendig for å lære seg fagstoffet. Andre hevder at lekser forsterker sosiale forskjeller i samfunnet. Denne teksten forsøker å belyse noen av disse argumentene.</p> <p>Forkjempere for lekser mener at stoffet man har hatt undervisning i på skolen bør repeteres for at kunnskapen skal feste seg. Forskning viser at det eneste hjemmearbeidet som har læringseffekt, er lekser som er repetisjon av kjent stoff. Det er ulikt hvor mye tid til repetisjon den enkelte eleven har behov for, og dette er et argument for at repetisjonen bør foregå hjemme og ikke på skolen. Forutsetningen må da være at hjemmearbeidet er kjent for elevene og at det ikke er snakk om innlæring av nytt stoff.</p>	<p>Utformes som et spørsmål eller en påstand</p> <p>Innlødningen: Introduserende setningsstartere som:</p> <ul style="list-style-type: none">- I media har det den siste tiden vært diskutert...- Det er både fordeler og ulemper med... <p>Ulike argumentasjonsformer:</p> <p>Ekspertargument:</p> <ul style="list-style-type: none">- Forskning viser at... <p>Flertallsargument:</p> <ul style="list-style-type: none">- Mange hevder at... <p>Parallellargument:</p> <ul style="list-style-type: none">- Hvis andre land i Norden gjør det, så må også vi gjøre det. <p>Fornuftsargument:</p> <ul style="list-style-type: none">- All fornuft tilsier at det er lurt å gjøre lekser. <p>Skifte fra subjektiv til objektiv stemme i teksten:</p> <ul style="list-style-type: none">- Ikke jeg eller duEks. Jeg mener at lekser tar for mye tid ->- Motstandere av lekser argumenterer med at leksene tar for mye tid

Forslag til mal

overskrift	Tittel på oppgåva/problemstillinga		
innleiing	Ein nøytral presentasjon av temaet, forklar gjerne kvifor dette er en problemstilling	3-4 samansette setningar, 2-3 korte heilsetningar Bindeord: og, fordi, derfor	90-125 ord
eiga meining	Kort presentasjon av eiga meining eller oppfatning om temaet	1-2 korte helsetninger som for eksempel kan vere innleia med (husk V2-regelen): Etter mi mening ... / Som eg ser det ...	0-25 ord

1. argument	Det første argumentet bør støtte haldninga ein har innteke	3-5 samansette setninger, 1-3 korte heilsetninger Bindeord (vel minst 3 som du bruker): fordi, viss, at, om, dessutan, derfor, først og fremst, på grunn av, sjølv om Modalitet : vel, kanskje, sannsynlegvis, kan vere, må nok, ville	50-75 ord
2. argument	Det andre argumentet kan bidra til å nansere saken		50-75 ord
3. argument	Det siste argumentet bør støtte haldninga ein har innteke		50-75 ord
avslutning	Dette treng ikkje å vere ein konklusjon, men må fungere som ei avrunding av teksten	2-4 setninger som for eksempel kan starte med: Vi kan altså gå ut frå at ... / Dette viser at ... / Denne saken har inga opplagd løysing fordi ... Bindeord: fordi, viss, dersom, derfor, altså	20-30 ord

Til saman 260-405 ord

Summeoppgave

Kor stort ordforråd har de sjølve på norsk, reknar de med?

Vokabular

- Vokabular er essensielt for flyt (hastighet) både når det gjeld produksjon og resepsjon
- Vokabular på B2 krev stor *presisjon* (dybde, ikke berre bredde)

LEKSIKALSKE
ELEMENT

GRAMMATIKALSKE
ELEMENT

Ordforråd, ordbruk og ordlæring

- Kva vil det seie å kunne eit ord?
- Ordforråd:
 - Korleis *aukar* vi ordforrådet?
 - Korleis deler vi inn orda?
 - Kategoriar og spesifiseringar
- Hva betyr orda i ulike samanhengar, og kva for denotasjonar og konnotasjonar har dei?
 - Metaforiske uttrykk
 - Kollokasjonar

Kva slags ord? Ulike språkarenaar, ulik språkbruk: (avisspråk, politisk språk, litterært språk, daglegtale...)

Kva vil det seie å kunne eit ord?

- **Formell** kunnskap = uttale, lytte (skrive)
- **Syntaktisk** kunnskap = bruke på rett stad i setninga, kjenne syntaktiske implikasjonar av ordet
- **Semantisk** kunnskap = tyding(ar) av ordet
- **Pragmatisk** kunnskap = kva for situasjonar passer det å bruke ordet («to rom, kjøkken og dass»)

Og det er viktig huske på: "(...) at tekster som inneholder klare signaler om hva ordet betyr – og dermed er lette å forstå – ikke nødvendigvis er de som fører til den beste ordlæringen, snarere tvert i mot. (Golden 2000:121)

Inndeling av vokabular

Vi kan sortere ord på ulike måter:

- Ordklassar
- Leksem; etymologisk slektskap («ordfamilier»)
- Semantiske relasjonar:
 - semantiske hierarki
 - semantiske felt
 - assosiasjonar og denotasjonar
 - synonym og antonym

Ordfamilie: rotlemma, leksem og ordformer

rotlemma: dans

leksem:

dans

danse

dansar

dansing

ordformer:

dans

danse

dansar

dansing

dansen

dansar

dansaren

dansinga

dansar

dansa

dansarar

dansane

dans

dansarane

dansande

Vanleg feiltype – avleia ord / ordfamilier

Eksempel:

ekstrem - ekstremist - ekstremistisk - ekstremisme

...På den andre siden, kan vi ikke være grunn til å utvide ekstremisme, nasjonalisme og terrorisme ideer på grunn av at vi nekter å bli overvåket.

(Frå deltakartekst til *Test i norsk – høyere nivå*. Oppgåve: "Må vi godta å bli overvåket på internett?")

Semantiske relasjonar: Verdilada ord: spesifisering av «kvinne»

Ord med beslekta tyding

Eksempel: GÅ

dra, reise, rusle, traske, liste, trave, vandre, marsjere, løpe, springe, vakle, sjangle, snuble, tusle, klatre, smyge, spasere, spankulere, promenere, trampe, smette, krype, krabbe, vingle, hinke....

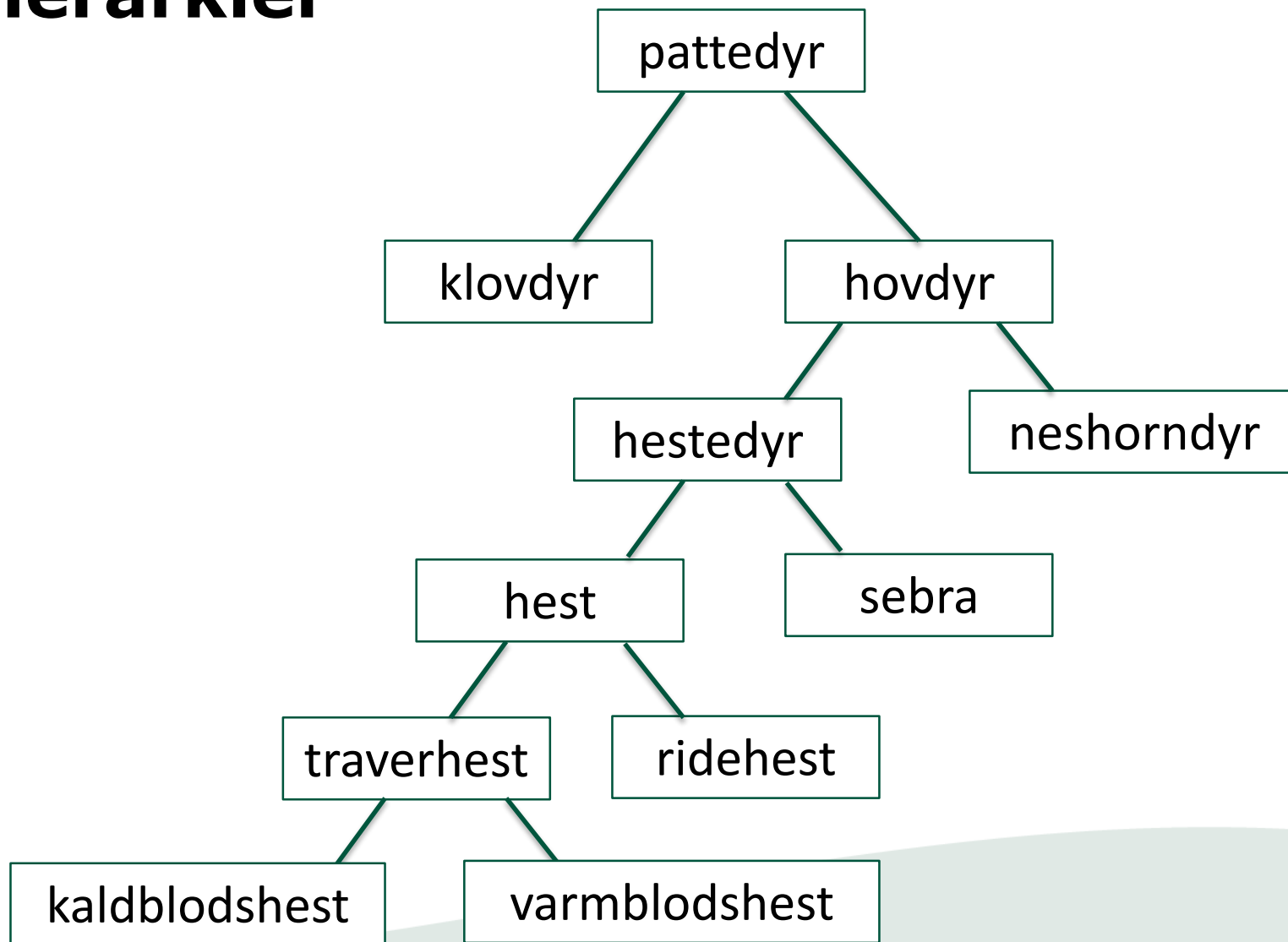
...Til slutt, forfatteren av artikkelen sier at mange av ungdom foretrekker å sitte hjemme og spille dataspill enn **spasere** på gatene og drikke alkohol.

Kjerneord

Spasiale verb					Mentale verb				Modale verb
plassering	forflytning/ overgang	eiendom	produksjon	verbal kommunikasjon	persepsjon	kognisjon	emosjon	vurdering	
være	gå	ha	gjøre	si	se	tenke	håpe	synes	kunne
ligge	komme	få	lage	fortelle	høre	tro	ønske	like	skulle
sitte	reise	ta	grave	spørre	kjenne	vite	sørge	mislike	ville
stå	sette	gi	sage	samtale	smake	anta	frykte	rose	måtte
bo	legge	kjøpe	hamre	snakke	lukte	forstå	glede	mene	burde
vente	bli	selge	sy	rope	merke	huske	lengte	vurdere	...
...	føle	...	elske	...	

(Viberg (1983, 1988, 1990, 1992) etter Golden 2000:44ff)

Ordhierarkier

Hentet fra Golden (2000), side 47

Summeoppgave

Øvelse – Bredde og dybde

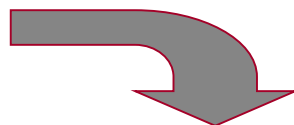
- Kor mange ord kan du som betyr omtrent det same som *å redusere*?

ulike bruksområde? Kan desse orda alltid bli brukte parallelt, eller har dei

Ordlæring – ein møysommeleg prosess

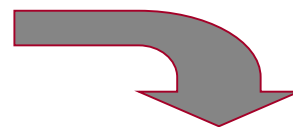
Forståingsprosessen

- Samanlikne
- Analysere orddelar
- Bruke kontekst
- Slå opp i ordbok
- Spørje nokon

Lagringsprosessen

- Assosiere
- Relatere
- Finne domene/felt eller strukturelle likskapar

Gjenfinningsprosessen

- Bruke «portane» som blei laga i lagringsprosessen; jo fleire "portar", desto større sjanse for å finne ordet fort

Frå reseptivt ordforråd ...

til produktivt ordforråd

Og ein gong til!

- 20 spørsmål
- Bruk ordet/frasen: Bli einige om fem frasar og fem ord som skal brukast i diskusjonen (poeng for kvar gong ein greier det)
- Synonymordlister – kven hugser flest?
- Løpediktat, eller telefondiktat
- Lukeøvingar
- ...

Idiom: tyding, ordklasse, bøying (TOB)

Men varmen **ser** ikke **ut til å nå** Vestlandet, og i hvert fall ikke De britiske øyene og Island. Heller ikke **vestlige Frankrike** eller **vestlige Spania** og Portugal **får del i** den varme våren.

(VG mandag 6.4.)

å se ut til
å nå
vestlige Frankrike
vestlige Spania
å få del i

Kva **tyder** ordet? (Har du høyrte det før?
I kva for samanheng, då?)
Kva for **ordklasse** er det? Og om det er
eit uttrykk, kva for eit av orda i uttrykket
må vi bøye?
Korleis blir ordet bøygde?
(Kan du bruke ordet i ei ny setning?)

Sosiokulturell kompetanse

Formelt språk	Nøytralt språk	Uformelt språk
Unnskyld, eg skulle gjerne ha snakka med avdelingsleiaren. Er ho til stades no?	Er det mogleg å få snakke med avdelingsleiaren? Er ho inne no?	Eg må snakke med avdelingsleiaren. Ho er her vel?
Jeg må dessverre be om permisjon frå møtet. Jeg har eit viktig ærend i byen.	Kan eg få permisjon fra møtet i dag? Eg har noko viktig å gjere i byen.	Du, er det greit at jeg skippar møtet i dag? Eg har noko jeg berre <i>må</i> gjere i byen.
Møtet er satt.	Skal vi begynne?	Ja, skal vi komme i gang, då?

Stivna språk

Privat språk

Og dessutan dialektane ...

Summeoppgave: Parsetningar

A) No for tida har dei aller fleste tilgang til Internett.

B) I _____ har dei aller fleste tilgang til Internett.

A) «Kom inn!» ropte bestemor til oss.

B) Bestemor ropte til oss at _____.

A) Det er mange dagar sidan eg har sett Anna.

B Eg har ikkje _____ mange dagar.

A) Det er problematisk for studentane at dei har så dårleg økonomi.

B) _____ deira er eit problem for studentane.

A) Han brukte lang tid på å komme med eit svar.

B) Svaret hans _____ inne.

A) Dei sat og snakka saman heile natta.

B) Dei blei _____ saman hile natta.

Grammatikk

determinativer leddsetninger
verb
adjektiv subjunksjoner substantiv
ordstilling adverb

Oversikt over RLD-beskrivelser for norsk

- i BESTEMTHETSMARKERING I ENKLE SUBSTANTIV-FRASER
- ii TEMPUS
- iii SUBJEKTSTVANG
- iv SYNTAKS
- v MODALITET
- vi ORDFORRÅDETS BREDDDE/OMFANG
- vii ORDFORRÅDETS DYBDE/KONTROLL
- viii KOHERENS OG KOHESJON
- ix TYPISKE BINDEORD
- x FEILMENGDE OG FEILMØNSTER

Feilmengde og feilmønster

FEILMENGDE OG FEILMØNSTER – en spesifisering for norsk	
C2	<i>Ingen beskrivelse foreligger.</i>
C1	<ul style="list-style-type: none"> • Den skriftlige produksjonen er gjennomgående korrekt. • Det er fremdeles noen kommafeil, og en og annen usystematisk feil (glipp).
B2	<ul style="list-style-type: none"> • Den skriftlige produksjon er i liten grad preget av formelle feil. • I det store og hele har kandidaten god kontroll over språkets fornside. • Det er fremdeles noen bøyingsfeil og gale ordvalg, i tillegg til en del kommafeil.
B1	<ul style="list-style-type: none"> • Den skriftlige produksjon er fremdeles preget av en god del formelle feil, men likevel markant mindre hyppig enn i tekster på A2-nivå. • Det er særlig bøyingsfeil, rettskrivingsfeil og gale ordvalg som gjør seg gjeldende.
A2	<ul style="list-style-type: none"> • Den skriftlige produksjon er preget av en god del formelle feil, og i et omfang som skiller tekstene klart fra tekster på nivåene over. • Den viktigste feiltypen er bøyingsfeil, men det er også en rekke rettskrivingsfeil, gale ordvalg og en del overflødige ord.
A1	<i>Ingen beskrivelse foreligger.</i>

Kva treng ein for å ...

binde saman tekst (munnleg og skriftleg):

Nomensystemet, pronomener, utbryting, adverb og subjunksjonar

Subjunksjonar: Leddsetningar (ordstilling)

Leddsetningar: plassering av leddsetning i oversetning

Oversetning: inversjon, det-setningar (subjektstvang)

uttrykke nyansar og detaljar:

Modalitet, verb, idiom

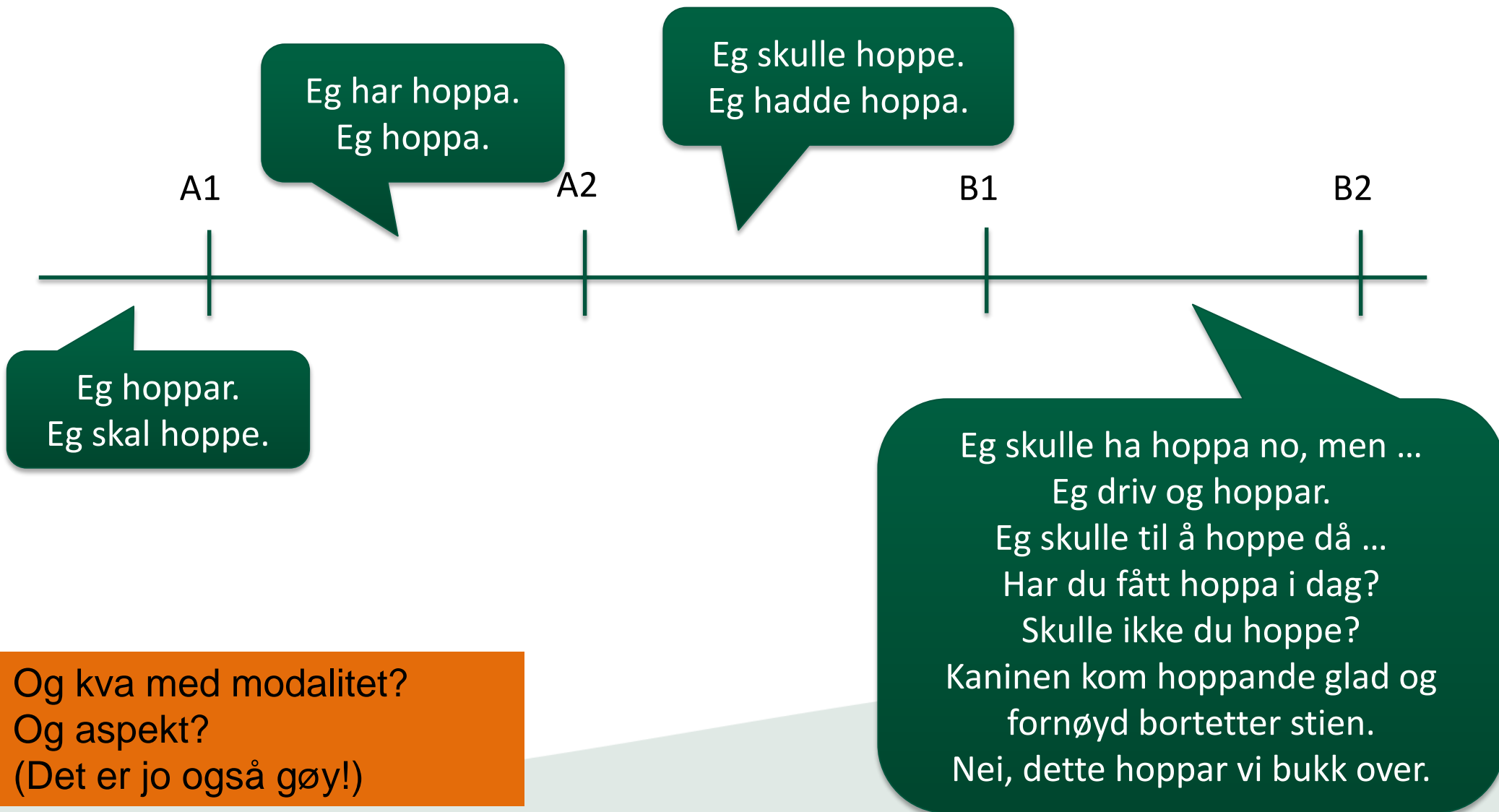
Verb: verbsystem, aspekt, modale verb, aktiv/passiv

Adverb: kollokasjonar av modale verb og modaladverb

Det-setningar og diatese, inversjon

Subjektive og hypotetiske uttrykksmåtar: Viss det hadde vore opp til meg, ...

Verb

Nomenssystemet

Samsvarsbøying:

det vakraste eventyret om våren
den sterkeste mannen i gata
min snille, gode mann – den snille, gode mannen min
eit ganske vanleg problem – Dette problemet er ganske vanleg.

Substantiverte adjektiv og perfektum partisipp:

en vaksen – de vaksne
mange tilsette – dei tilsette

Determinativer:

Heile livet har eg lengta etter å være aleine på ein sted som denne.
Alle elevane på heile skolen fekk fri halve dagen.
Det høyeste ønske mitt er at alle elevane mine skal klare eksamenen sin.

Gradbøying:

Kva for ein by er størst, Bergen eller Trondheim?
Er Bergen større enn Trondheim?
Vi var ute og åt ein betre middag.

Bunden og ubunden form – bruk og
morfologi er ikkje det same!

Leddsetningstypar

A2: **at, som**, fordi, hvis, når, ((hva, hvor, da, om, hvordan))

B1: **at, som**, når, hvis, fordi, hvor, hva, om, (hvordan, da)

B2: **at, som**, når, hvis, hvor, fordi, om, (hva, hvordan, mens)

((---)) = under 100 eksempel

(---) = under 200 eksempel

Adverbiale
sammenbindingsteknikkar
er vanlegare på B2 enn på
B1.

Medhjelparskap

Hvem banker? sa Per Anker
Det er min kone, sa Per Lone
Hva vil hun? sa Per Lund
Kjøpe løk, sa Per Høk
Hvor mange? sa Per Lange.
1, 2, 3, 4, sa Per Lire
Ikke flere? sa Per Ler
Det er nok, sa Per Kokk.

Hvem er det som banker? sa Per Anker.
Det er hun som er min kone, sa Per Lone.
Hva er det hun vil? sa Per Dill.
Det er løk hun vil kjøpe, sa Per Løpe.
Hvor mange er det hun vil ha? sa Per Langt-i-fra.
Det er 1, 2, 3, 4, sa Per Lire
Vil hun ikke ha flere? sa Per Ler
Det er det som er nok, sa Per Kokk.

Nokon utfordringar – del 1

Å avlære fossiliserte strukturar

- Dette handlar om å bruke den metaspråklege bevisstheita ved å sette ord på problemet og å snakke om det:
 - Kva er feil – og korleis kan *eg* rette det opp?
 - Kva for ein metode passar for *meg*?
 - Kan morsmålet mitt vere til hjelp?
 - Kor lang tid skal eg bruke?(Og kor mykje?)

Nokon utfordringar – del 2

Motivasjon

- Ei utfordrande læringsoppgåve – mentalt slitsom, og ein kjenner ikkje alltid at det går framover, kanskje snarare tvert i mot:

Eg føler at eg kunne meir norsk då eg starta på kurset enn eg kan no.

Eg er visst ikkje så flink i norsk likevel.

Herlegheit - er det så nøye, egentleg? Du forstår jo kva eg meiner.

Nokon pedagogiske prinsipp – også på B2...

Ulik vanskegrad: Veksle mellom utfordrande oppgavår og meir enkle oppgåver. På denne måten opplev språkinnlæraren meistring, fordi ikkje absolutt alt er vanskelegare enn tidlegare. (kvileskjær)

Bli ferdig før ein går vidare: Er oppgåva forstått? Sitt mønsteret sånn nokon lunde? Kan vi gå vidare? Viss ein "hoppar" frå mønster til mønster blir det vanskeleg å sjå ting i samanheng, ein kan miste oversikta, og det vil gi manglande kjensle av meistring.

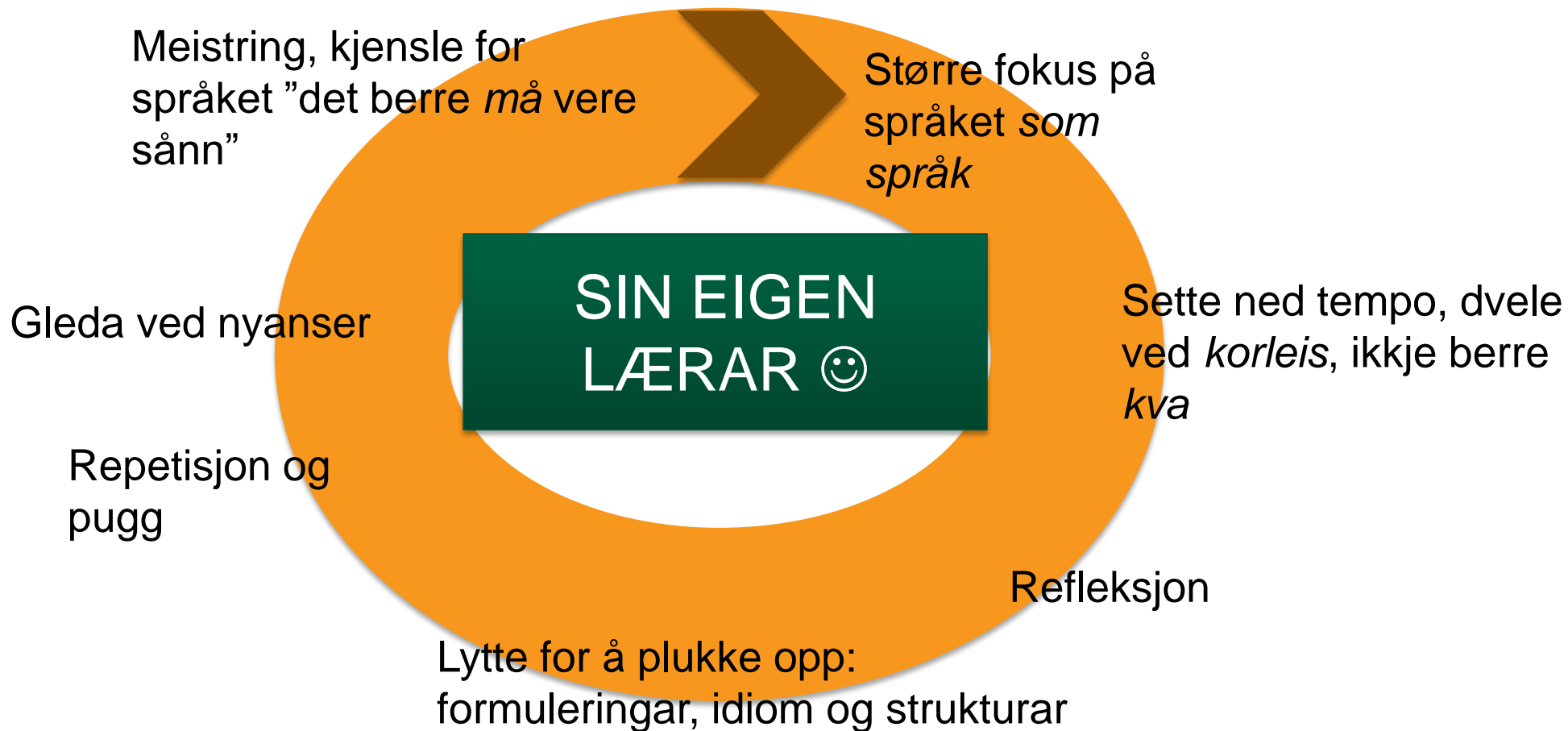
Læringsmål: Sett opp læringsmål som er overkommelege for undervisningsøkta, og del dette læringsmålet med deltakarane. Då vil dei sjølve kunne sjå "enden" på læringsoppgåva og kjenne meistring når dei har nådd målet.

Ikkje grammatikk kvar gong: Det er kan hende ikkje nødvendig med grammatikkøvingar i alle undervisningsøkter? Nokre gonger kan det vere fint å ha "ferie"!

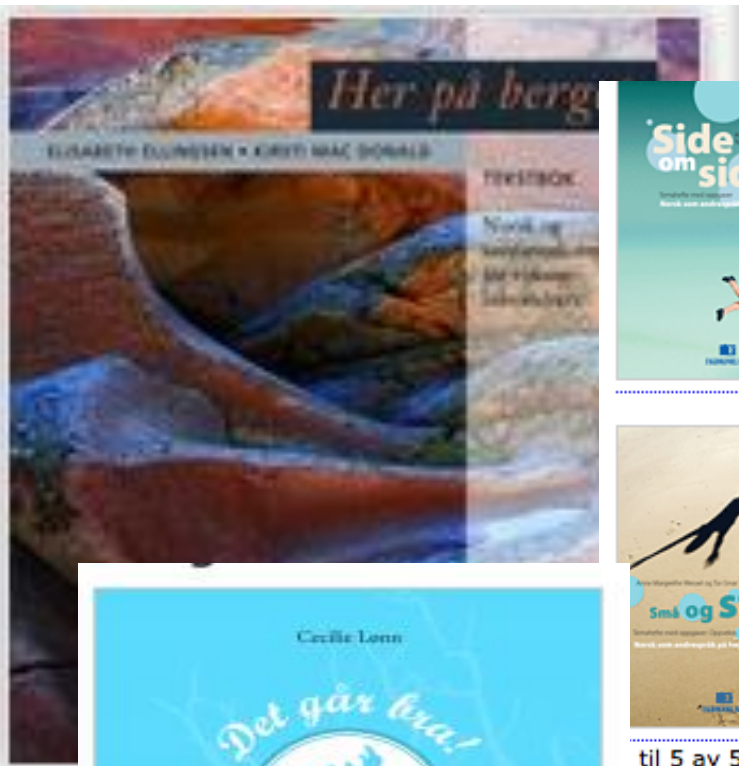
Lystbetont: Gjer grammatikken til ei kjekk øving, og ikkje eit ork. Vis entusiasme sjølv!

Vokabular: Bruk vokabularet frå leksjonen aktivt uansett. (repetisjon: ulike kontekstar, ulike kanalar)

Den gode sirkelen

Læreverk på B2

Side om side
Wessel, Anne Margrethe; Sæther, Tor Ein
Side om side er et temahefte i norsk som hefter med ulike tema som har som mål å skriveferdigheter. Heftene... [LES MER](#)

ISBN	Utg
978-82-11-00583-0	apr

Små og store
Wessel, Anne Margrethe; Sæther, Tor Ein
Små og store er et temahefte i norsk som frittstående hefter med ulike tema som ha skriveferdigheter. Heftene... [LES MER](#)

ISBN	Utg
978-82-11-00582-3	jun

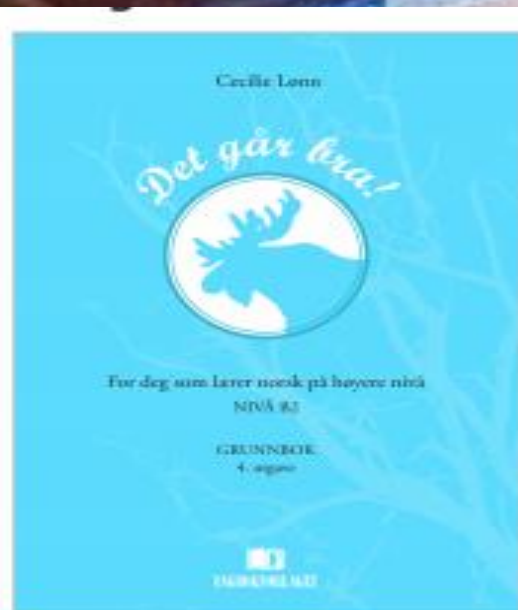
til 5 av 5

Tittel	ISBN
Side om side	978-8
Små og store	978-8
Munn og mæle	978-8
Kropp og sjel	978-8
Liv og levnet : temahefte med oppgaver : norsk som...	978-8

GØLIN KAURIN NILSEN

KLART DET!

TEKSTBOK

Min vei

- Veien inn

- Demo B2

Veien fram

Veien videre

Vegen fram

Helsenorsk

Tekniske krav

Priser og bestilling

Demo B2

Mine studier

Intervju

6. Uttrykk i avisene

8. Nyhetsmeldinger

Lytteoppgaver

Brukernavn:

Passord:

Logg inn

PIN registration

Glemt passord?

Og på nett

Kunnskap.no

For læreren

Min skole

Butikk for skole

Butikk for private

Hjelp

Handlevogn

Hjem • Søkeresultat

Utforsk læremidlene...

Skriv nøkkelord

Barnetrinn

Ungdomstrinn

Videregående

Norsk som andrespråk

Barnetrinn

NorskPluss Barn (bm) (35)

NorskPluss Barn (bm) - veiledning (35)

Ungdomstrinn

NorskPluss Ungdom (bm) (1006)

NorskPluss Ungdom (nn) (1010)

Innholdsoversikt

Uttaletrening (16)

Bildeordbank (78)

Akademi (932)

A1 (294)

A2 (291)

B1 (347)

Norskprøver (2)

Kategorier

Type ressurs

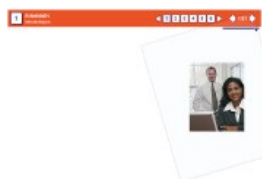
Vis alle

Vis: 30 | 60 | 90

Sorter med: Tittel | Type

Ressurser: 1 - 30 Totalt: 932

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 >>

1 - Arbeidsliv Kapittel

Spill av

1 - Hva heter du? Kapittel

Spill av

Kilder og litteratur

- Carlsen, Cecilie (red): *Norsk profil. Det felles europeiske rammeverket spesifisert for norsk.* Novus, 2012.
- Engen, Thor Ola og Lars Anders Kulbrandstad: *Tospråklighet og minoritetsundervisning.* Ad Notam Gyldendal 2000
- Enström, Ingegerd: *Ordförråd och ordinläring – med särskilt fokus på avancerade inlärare.* I Hyltenstam, Kenneth och Inger Lindberg (red): *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle.* Studentlitteratur, 2004.
- Faarlud, Jan Terje, Svein Lie og Kjell Ivar Vannebo: *Norsk referansegrammatikk.* Universitetsforlaget 1997
- Kringstad, Trude og Vibeke Lorentzen: *Et ressurshefte om argumenterende skriving.* Skrivesenteret, 2014.
- Golden, Anne: *Ordförråd, ordbruk og ordläring i et andrespråksperspektiv.* Gyldendal, 2003.
- Maagerø, Eva og Elise Seip Tønnessen (red): *Å lese i alle fag.* Universitetsforlaget, 2006.
- Nilsen, Gølin Kaurin: *Klart det! – lærerveiledning.* Fagbokforlaget 2015
- Det felles europeiske rammeverket for språk: Læring, undervisning, vurdering.* Utdanningsdirektoratet 2011
- Læreplan i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere.* VOX 2012

Takk for meg!

